

La temporada **10**

La temporada castellera del 2000 ha estat la millor de la història. Hi hem vist de tot: construccions monumentals de deu pisos, castells nets que fins fa poc semblaven inabastables sovintejant a qualsevol plaça, i una lluita titànica per guanyar a les grans diades, sobretot el Concurs de Castells de Tarragona.

El món casteller es continua esperant i ha convertit la temporada 2000 en la millor de la bicentenària tradició castellera. Les quatre colles capdavanteres del moment, les que marquen el pols de la castellística, la Vella i la Joves de Valls, els Castellers de Vilafranca i els Minyons de Terrassa, han fulminat, gairebé, els seus registres anteriors i han aconseguit globalment, en quantitat o qualitat, més castells de la gamma extra que mai. La resta de colles de nou, els Bordegassos, la Jove i els Xiquets de Tarragona i els Castellers de Barcelona, és cert que no han tingut aquesta progressió i que, tot i renovar els galons daurats, en la majoria dels casos han estat força irregulars i lleugerament per sota dels registres aconseguits la temporada passada.

Però les vicissituds d'aquest segon grup de colles han estat compensades per les temporades magnífiques que han tancat un seguit de colles de vuit i de set i mig, que amb la seva progressió garanteixen un rejuveniment del món casteller: un augment de la competència i de

la diversitat. En aquest cas, és inevitable citar els Xicots de Vilafranca, els Capgrossos de Mataró i els Castellers de Lleida; però també els Al·lots de Llevant i els Castellers de Mallorca, que no només han demostrat que progressen i es consoliden, sinó que ho fan en un territori fins fa quatre dies erm i aïllat d'aquesta tradició.

Hi ha altres colles que han destacat l'any 2000, com la de Figueres pel seu sorprenent pilar de sis, però també n'hi ha hagut que han deixat d'existir, com la dels Vailets de Gelida, o que s'han escindit, com els Castellers de l'Hospitalet de Llobregat, i d'altres que continuen la seva caiguda lliure particular. Així mateix, la colla de Vila-seca no ha fet ni una sola actuació, mentre que els Castellers de Martorell amb prou feines han sortit a plaça. En general, però, mai no s'havia vist una temporada com aquesta, que, això sí, ha coincidit amb any de Concurs.

Els rànkings. No serà la primera vegada que diem que mesurar la tem-

Un balanç molt positiu

Pugen

Colla Vella dels Xiquets de Valls. La Vella ha guanyat el Concurs de Castells de Tarragona, i amb això ja està tot dit. Però ho ha fet amb el 3 de 10 amb folre i manilles, un castell que fa dos anys, quan Vilafranca i Terrassa el van assolir per primer cop, destacats dirigents de la formació de l'Alt Camp admetien que per a una colla valenca seria molt difícil aplegar en una plaça les sis o set-centes persones que calen per un castell així. L'èxit, doncs, és doble. O triple, perquè, a més a més, aquest 2000 els ha portat una de les construccions més mítiques de tots els temps: el 2 de 8 net. En aquest castell, aconseguit en una magnífica diada a Vila-rodona, van demostrar per primer cop que és possible descarregar-lo, perquè el van fer arribar més lluny que ningú. Senzillament fantàstic.

Castellers de Vilafranca. Malgrat les reiterades ensopagades amb el tres de deu amb folre i manilles, aquest fracàs ha estat poc més que anecdòtic i només ha privat la colla de l'Alt Penedès d'una merescuda "cirereta" a la seva temporada. En canvi, els verds han multiplicat per tres els registres del 4 de 9 amb folre i l'agulla al mig, un castell d'invenció seva. També han recuperat l'immens 5 de 9 amb folre i han aconseguit reeditar, per segon any consecutiu, el 2 de 8 net, el castell que, potser, quan l'any passat el van portar a plaça van ser els primers a carregar-lo a la història.

Colla Joves Xiquets de Valls. El que ha fet aquest any passat la Joves ja ha quedat gravat per sempre a la història. Al segle XIX hi ha registrat fefaentment un 4 de 9 net, descarregat a Tarragona. Doncs aquest 2000, la Joves n'ha descarregat

EEF / AL·LOTS DE LLEVANT

A l'esquerra, 3 de 10 amb folre i manilles de la colla Vella dels Xiquets de Valls aixecat el 10 d'agost de 2000 a Tarragona. Dalt, un 4 de 6 dels mallorquins Al·lots de Llevant.

un i n'ha carregat cinc més! Es queixava amargament a Vila-rodona un cronista casteller, Joan Beumala, que el quatre net carregat que acabàvem de veure ja no li puntuava per al rànquing que elabora al seu diari. La Colla Joves ha assolit un altre repte, en aquest cas particular. Es haver recuperat, descarregant-lo per primer cop, el 2 de 9 amb folre i manilles i el 5 de 9 amb folre, en aquest cas carregat.

Minyons de Terrassa. Si només ens fixem en la fredor dels rànquings o en la pura estadística, no menys freda, podríem pensar que l'any 2000 els Minyons han fet una passa enrere. Certament, potser hauríem de donar la raó als nombres si només tinguéssim en compte els dos primers trimestres de la temporada 2000. Fins a mitjan d'octubre els malves tenien un registre endarrerit en comparació al global de la temporada 1999. No havien carregat cap 4 de 9 amb l'agulla al mig, no havien aconseguit cap 5 de 9 amb folre ni havien pogut reeditar el pilar de 8 amb folre i manilles. Aquests castells tampoc

no els han aconseguit d'aleshores i fins el final de temporada. Però, en canvi, han sabut tornar a carregar el 4 de 9 net per tercera temporada consecutiva i coronar el 3 de 10 amb folre i manilles, que van descarregar ells per primer cop a la història el novembre del 1998. Només l'èxit en aquestes dues construccions ja els confirma al capdamunt del panorama casteller.

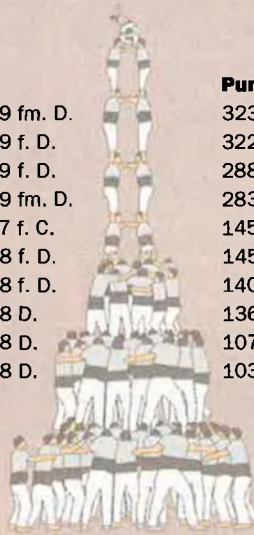
Xicots de Vilafranca. Els Xicots de Vilafranca han començat a deixar de ser els parents pobres de la capital de l'Alt Penedès, i han enfilat el camí que algun dia els podria donar el dret a participar a la Diada de Sant Fèlix. De ser una petita colla de barri, amb dificultats per a carregar tota la gamma de castells de set, en un parell de temporades han irromput amb força entre les colles de vuit. La temporada passada ja van demostrar que dominaven el 4 de 8 i el 2 de 7, i aquest 2000 han fet un salt qualitatiu molt important. D'una banda han aconseguit carregar en dues ocasions el 3 de 8, i de l'altra, la més important, han debutat amb èxit al "món dels folres" amb dues torres de

Rànquing de colles

Colles	Castells			Punts
Minyons de Terrassa	3/10 fm. C.	4/9 n. C.	2/9 fm. D.	323,4
Vella dels Xiquets de Valls	3/10 fm. C.	2/8 n. C.	5/9 f. D.	322,2
Castellers de Vilafranca	2/8 n. C.	4/9 fa. D.	5/9 f. D.	288
Joves Xiquets de Valls	4/9 n. D.	5/9 f. C.	2/9 fm. D.	283
Bordegassos de Vilanova	3/9 f. D.	4/8 a. C.	P/7 f. C.	145,4
Jove Xiquets de Tarragona	3/9 f. C.	5/8 C.	2/8 f. D.	145
Castellers de Barcelona	3/9 f. C.	P/7 f. C.	2/8 f. D.	140,8
Xiquets de Tarragona	3/9 f. C.	2/8 f. D.	3/8 D.	136,6
Capgrossos de Mataró	2/8 f. D.	3/8 D.	4/8 D.	107
Xicots de Vilafranca	2/8 f. D.	3/8 C.	4/8 D.	103,7

• Si es tinguessin en compte totes les construccions assolides a partir del quatre de vuit, els guanyadors no serien els Minyons, sinó els Castellers de Vilafranca. Per tant, no deixa de ser una indicació per a navegants. Podeu consultar la taula de puntuacions del XVIII Concurs de Castells, publicada el número 851 d'EL TEMPS, del 3 al 9 d'octubre de 2000.

f Folre
m Manilles
C Carregat
D Descarregat
n Net
a Amb agulla
P Pilar

La plaça de toros de Tarragona estava ben atapeïda de gent el dia del Concurs. Més de 5.000 castellers s'hi van aplegar en la cita més important de l'any. L'empenta experimentada pel moviment casteller arran de la promoció televisiva ha afavorit aquest revifament de la tradició castellera.

porada castellera a base de puntuacions no reflecteix, ni de bon tros, tot el que representa fer castells, i ho hem exemplificat dient que el primer tres de set d'una colla novella pot haver suposat els mateixos patiments i sacrificis que el primer tres de nou d'una colla més veterana.

Per això, creiem que ens hem de prendre els rànquings que publiquen diversos mitjans de comunicació com un *divertimento*, un termòmetre més o menys afinat de com han anat les coses.

Doncs bé, amb aquesta filosofia lúdica, ens hem atrevit a elaborar una petita classificació, basada en les puntuacions actualitzades del divuitè Concurs de Tarragona, però sense tenir en compte les possibles penalitzacions que preveuen les bases d'aquest concurs. Plantejem una actuació hipotètica d'un grup de deu colles capdavanteres, suposant que, en aquesta actuació, hi han bastit els seus tres castells més importants de la temporada. Com en el Concurs, que només puntuen els tres millors castells. Evidentment no és cap rànquing de regularitat, i prima la qualitat més que no pas l'abundància, i la diversificació per damunt de l'especialització. Simplement, hi guanya el que aconsegueix els tres millors castells.

*Josep Almirall
Ramon Francàs*

vuit, una de descarregada. A favor de poder continuar aquesta progressió hi tenen que són en una comarca i en una població on els castells es respiren per arreu, i en contra que l'ombra dels Castellers de Vilafranca és allargada i els cau com una llosa.

Castellers de Lleida. El mes de novembre han carregat el primer castell de vuit de la seva història, el 4 de 8, i això significa una passa transcendental per a qualsevol colla. Evidentment, encara no es poden considerar, ni de bon tros, una colla de vuit, i l'any que ve serà vital per als de la capital del Segrià. Serà la temporada que no podran fallar en la consolidació del "carro gros", perquè els suposaria una patacada molt forta en la moral i confiança que cal per progressar en el Món Casteller. A diferència dels Xicots, tenen a favor que són l'única colla de Ponent, i en contra, que han de reclutar castellers en una ciutat sense tradició secular. Això darrer, però, cada cop és més un tòpic que ja s'han encarregat de desmuntar recentment colles com els Capgrossos de Mataró.

Capgrossos de Mataró. L'any 2000, a diferència de la temporada 99, els Capgrossos no han tingut una evolució tan espectacular. Si la temporada passada van fer un salt qualitatiu impressionant, la que ara s'ha acabat el salt ha estat més aviat quantitatiu, és a dir, han fet els mateixos castells de l'any passat però en més quantitat i, segurament, també amb més seguretat. Per tant, han consolidat el tres i el quatre de vuit i la torre de vuit folrada, que han descarregat en tres ocasions. Consolidar aquestes construccions ja és prou difícil i significa una evolució important. Només rarament –com en el seu moment els Bordegassos– una colla ha fet el salt cap als castells de nou l'any següent de carregar per primer cop el 2 de 8 amb folre.

Estancats, a la baixa...

Vilanova, Barcelona i Tarragona. En un any, com havíem dit, d'una certa davallada en el nombre de castellers fi-

Mallorca també toca el cel

L'illa de Mallorca ha fet seva la tradició castellera i actualment té dues colles: els Castellers de Mallorca –Palma– i els Al-lots de Llevant –Manacor–. Totes dues formacions han crescut ràpidament i aquesta temporada han pogut carregar per primer cop el 4 de 7 amb l'agulla. Joan Pascual és el president dels Al-lots, i explica què suposa bastir castells mallorquins.

—La rivalitat directa entre colles ha estat històricament decisiva per fer progressar el món casteller. On cerquen els Al-lots aquesta rivalitat, a Palma?

—Amb els castellers de Palma hi tenim molt males relacions, però sempre he trobat que, a fe que siguem dues colles a dins de la mateixa illa, ha ajudat molt. Tenim una referència i ajuda a mantenir l'esperit de superació.

—I a Catalunya, les colles i l'afecció de les comarques tradicionals castelleres com us sembla que us veuen, com una anècdota, com quelcom exòtic?

—La gent del Principat ens veu com una cosa una mica més exòtica. Però, tot i això, ens ha encoratjat molt; sempre que hem necessitat un cop de mà per millorar aspectes tècnics, sempre hem tingut una mà.

—Us sentiü prou valorats a Catalunya per l'esforç que feu i que heu hagut de fer?

—Sí, jo diria que sí. Sempre hem tengut un tracte agradable amb la gent d'allà. Han valorat que tirem endavant una colla castellera en un lloc on no hi ha massa tradició i, si vas a buscar, encara hi ha un cert sector de la societat que tem les coses que vénen de Catalunya, que no les veu massa bé.

—Precisament, en general els mallorquins quina percepció creieu que tenen dels que feu castells a l'illa?

—Si xerram dels mallorquins com una cosa tan general,

ha canviat bastant el mallorquí típic de fa vint o trenta anys amb el d'avui. Els mestres i la gent de la cultura ha fet una gran tasca per fer veure que, realment, no són tan lluny un món d'un altre.

—Amb tants alemanys potser ja no us ve d'aquí...

—En un principi potser sí que hi ha certs sectors que quan fas una cosa que, no és que vingui d'una altra banda, sinó que et ve de Catalunya, ho veuen malament. Però són una minoria, i la veritat és que la gent que ho viu de prop i veu com va el tema dels castells veu molt clar que és una activitat que està bé. Les crítiques cada vegada minven.

—Què hi ha darrere de la vostra voluntat de fer castells?

—Ho van muntar gent que vibrava molt amb els castells. Va ajudar molt les transmissions televisives de la TV de Catalunya que ens arriba aquí. En principi era una cosa atractiva. També, i no parlo tant per la gent que s'hi ha anat afegint, hi havia una simpatia amb totes les coses del Principat. Hi havia una certa intenció de pertànyer amb un grup semblant i tenir una identitat compartida. Però, actualment, i em sembla que està molt bé, la gent que ve a la colla té diferències ideològiques importants.

—I com veuen la vostra activitat els turistes o la gent que ve d'aquesta Espanya que mira Catalunya amb un cert recel, com una mica sospitosa?

—Aquí, a Mallorca, almenys pel rodal de gent que jo conec, el món dels illencs i dels turistes no es junten. Personalment no els n'he sentit parlar cap vegada i el que en pensin ells, mira...

—Una pregunta estrictament castellera, per acabar. Enguany el 5 de 7 i el 2 de 7?

—Les ganes hi són. Als assaigs s'estan provant coses, hi ha bones perspectives i ganes de tirar endavant. J.A / R.F.

dels als seus colors, ha estat extraordinàriament meritori que colles com els Bordegassos de Vilanova, els Castellers de Barcelona o els Xiquets i la Jove de Tarragona hagin aguantat, al límit de les seves possibilitats. Els barcelonins han estat, segurament, els únics d'aquest grup que poden dir que han fet més bona temporada que l'any passat. Aquesta apreciació, però, és relativa perquè només han carregat el castell de nou —el primer tres de la seva història. Això sí, s'han aferrat de fer el dos de vuit folrat, han carregat el seu primer espadat de set i han vençut, òbviament, els maldecaps que l'any passat els va donar el tres de vuit. Els Bordegassos, per la seva banda, han igualat els registres aconseguits l'any passat pel que fa al tres de nou —i han estat els que n'han descarregat l'últim del darrer del segle—, però no han pogut reeditar per tercera temporada consecutiva el 5 de 8. A més, el pilar de set que l'any passat van plantar per tot arreu, el 2000 només l'han pogut carregar *in extremis* el dia de la colla. Els problemes amb el pilar també els han dut a carregar, només

dos cops, un 4 de 8 amb l'agulla que la temporada passada tenien seguríssim. Pel que fa als Xiquets de Tarragona, per a ells la temporada ha estat sensiblement més fluixa. Els Matallassers han perdut el 5 de 8 i només han carregat el 3 de 9. Tant els Xiquets com l'altra colla de nou de la ciutat, la Jove Xiquets de Tarragona, van tenir una actuació certament fluixa durant la gran diada de Santa Tecla. Particularitzant ara en la Jove, ja fa un parell d'anys que no és al nivell que ha demostrat que pot assolir i que molts esperaven tornar a veure aquest 2000. La temporada encara ha estat un pèl més fluixa que la del 99, i que aquesta reculada els passi per segon any consecutiu comença a ser preocupant. Això sí, al Concurs de Tarragona, amb el 5 de 8, van demostrar que, en un moment de necessitat extrema, encara poden treure el geni que els va fer ser una de les formacions amb una tècnica més depurada.